

Αριθμός 267/2016

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 6 Μαΐου 2014, με την εξής σύνθεση: Ε. Σαρπ, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κάλυμα, Κ. Κουσουλής, Β. Κίντζιου, Σύμβουλοι, Χρ. Μπολόφη, Ν. Μαρκόπουλος, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Αθανασίου.

Α) Για να δικάσει την από 23ης Ιανουαρίου 2012 αίτηση:

των: 1) Κωνσταντίνου Χρήστου Σακελλάρη, κατοίκου Νάουσας Ημαθίας (Δ. Σολωμού 1), 2) Δημητρίου Γεωργίου Δίσκου, κατοίκου Κοπανού Ημαθίας (Μιέζης 21), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου (Α.Μ. 167 Δ.Σ. Βέροιας), που τον διόρισαν στο ακροατήριο, 3) Βασιλείου Γεωργίου Τζουβάρα, κατοίκου Νάουσας (Δημαρχίας 16), ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 4) Στέφανου Συμεών Λαζαρίδη, κατοίκου Κοπανού Νάουσας, ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε στο ακροατήριο, 5) Φωτεινής Γεωργίου Μηλιώνη, κατοίκου Αμπελώνα Λάρισας, η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε με πληρεξούσιο και 6) Αιμιλίας Σταμάτη Γραμμένου, κατοίκου Νάουσας Ημαθίας (περιοχή Καραούλι), η οποία δεν παρέστη,

κατά των: 1) Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και ήδη Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με τον Παναγιώτη Λαμπρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 2) Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, 3) Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και 4) Δήμου Ηρωικής Πόλης Νάουσας Ημαθίας, οι οποίοι δεν παρέστησαν. Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθούν: 1) η παράλειψη της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων και 2) η υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας.

Β) Για να δικάσει την από 31ης Ιανουαρίου 2013 αίτηση, η οποία ασκήθηκε κατά χωρισμό δικογράφου, μετά την υπ' αριθμ. 4917/2012 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας:

των: 1) Κωνσταντίνου Χρήστου Σακελλάρη, κατοίκου Νάουσας Ημαθίας (Δ. Σολωμού 1), 2) Δημητρίου Γεωργίου Δίσκου, κατοίκου Κοπανού Ημαθίας (Μιέζης 21), οι οποίοι παρέστησαν με το δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου (Α.Μ. 167 Δ.Σ. Βέροιας), που τον διόρισαν στο ακροατήριο, 3) Βασιλείου Γεωργίου Τζουβάρα, κατοίκου Νάουσας (Δημαρχίας 16), ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 4) Στέφανου Συμεών Λαζαρίδη, κατοίκου Κοπανού Νάουσας, ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε στο ακροατήριο και 5) Φωτεινής Γεωργίου Μηλιώνη, κατοίκου Αμπελώνα Λάρισας, η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Παπαστεργίου, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, κατά του Δήμου Ηρωικής Πόλης Νάουσας Ημαθίας, ο οποίος δεν παρέστη, και κατά του παρεμβαίνοντος Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την

επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας» (Τ.Ε.Ε.), που εδρεύει στην Αθήνα (Νίκης 4), το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Θεόδωρο Σχινά (Α.Μ. 9026), που τον διόρισε με απόφαση του Προέδρου του.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ.

2071/29.11.2011 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Παρέδρου Ν. Μαρκόπουλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνουν δεκτές οι αιτήσεις, τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της πρώτης υπό κρίσιν αιτήσεως, και τον πληρεξούσιο του παρεμβαίνοντος Τ.Ε.Ε., ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της δεύτερης υπό κρίσιν αιτήσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση των κρινομένων αιτήσεων ακυρώσεως έχουν καταβληθεί το κατά νόμο παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου υπ' αριθμ. 3227306, 1225961/2012 για την υπ' αριθμ. 670/2012 αίτηση και υπ' αριθ. 1554796-7, 2776415-6, 2338862/2013 για την υπ' αριθμ. 723/6.2.2013 αίτηση).

2. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας επεστράφη φάκελος οικοδομικής άδειας, που αφορούσε την έγκριση εργασιών για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού, τον οποίο είχε υποβάλει, για λογαριασμό πελάτη του, ο τρίτος των αιτούντων, κατά την σειρά αναφοράς τους και στα δύο δικόγραφα, Βασίλειος Τζουβάρας, πτυχιούχος μηχανικός Τεχνολογικής Εκπαίδευσης του Τμήματος Πολιτικών Δομικών Έργων της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών του Τ.Ε.Ι. Σερρών. Και τούτο, αφ' ενός μεν διότι ο φάκελος αυτός παρουσίαζε ελλείψεις ως προς το τοπογραφικό διάγραμμα που τον συνόδευε, αφ' ετέρου δε, διότι το τοπογραφικό αυτό διάγραμμα, εξαρτημένο από το κρατικό τριγωνομετρικό δίκτυο, είχε συνταχθεί από τον ανωτέρω αιτούντα μηχανικό, ο οποίος, όμως, δεν είχε το επαγγελματικό δικαίωμα συντάξεώς του. Για το ζήτημα δε αυτό, την έλλειψη, δηλαδή, επαγγελματικού δικαιώματος του εν λόγω μηχανικού να συντάσσει τοπογραφικά διαγράμματα εξαρτημένα από το κρατικό τριγωνομετρικό δίκτυο, ο εκδότης της προσβαλλόμενης πράξης, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, παρέπεμψε, όπως αναφέρεται στο σώμα της ανωτέρω πράξης, στο υπ' αριθμ. πρωτ. Δ.Τ.Ε/β/34285/735/24.9.2010 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.) Με το εν λόγω έγγραφο ο ανωτέρω Γενικός Γραμματέας απέστειλε σε όλες τις κατά τόπους αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες, προς ενημέρωση, μεταξύ άλλων, το υπ' αρ. πρωτ. 20955/27.7.2010 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), το οποίο είχε αποστείλει το εν λόγω Επιμελητήριο προς τη Διεύθυνση Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υ.Π.Ε.Κ.Α., με αντικείμενο το ζήτημα που

είχε ανακύψει όσον αφορά το επαγγελματικό δικαίωμα σύνταξης εξαρτημένων τοπογραφικών διαγραμμάτων. Με το έγγραφο αυτό το Τ.Ε.Ε. επισήμανε στη Διοίκηση το γεγονός ότι «εξαρτημένα τοπογραφικά διαγράμματα κατατίθενται σε υπηρεσίες του Δημοσίου υπογεγραμμένα από ειδικότητες τόσο διπλωματούχων μηχανικών όσο και πτυχιούχων μηχανικών τεχνολογικής εκπαίδευσης, για τους οποίους από την ισχύουσα νομοθεσία περί επαγγελματικών δικαιωμάτων, δεν προκύπτει δικαίωμα αντίστοιχης υπογραφής». Στη συνέχεια του εν λόγω εγγράφου δε, το Τ.Ε.Ε. υπενθύμισε την ισχύουσα στην Ελλάδα νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία δικαίωμα σύνταξης τοπογραφικών διαγραμμάτων έχουν οι Αγρονόμοι Τοπογράφοι Μηχανικοί και οι Πολιτικοί Μηχανικοί των Α.Ε.Ι., οι Πολιτικοί Υπομηχανικοί, υπό τους περιορισμούς του β.δ/τος 769/1972, και οι πτυχιούχοι Τοπογραφίας των Τ.Ε.Ι. Εν συνεχεία, σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 997/9.5.2011 εγγράφου του Προϊσταμένου του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Νάουσας, με το οποίο αυτός ζήτησε διευκρινίσεις για τα επαγγελματικά δικαιώματα σύνταξης τοπογραφικών διαγραμμάτων, ο Αναπληρωτής Διευθυντής της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υ.Π.Ε.Κ.Α. απέστειλε στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία του Δήμου Νάουσας το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΤΕ/β/οικ. 18392/307/4.4.2012 έγγραφό του, με το ακόλουθο περιεχόμενο: «[...]σας γνωρίζουμε ότι με το αρ. πρ. Δ.Τ.Ε/β/34285/735/24.9.2010 έγγραφο απεστάλη προς τους αποδέκτες των πολεοδομικών εγκυκλίων προς υπενθύμιση η ισχύουσα νομοθεσία για τις ειδικότητες τόσο Διπλωματούχων Μηχανικών όσο και Πτυχιούχων Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης που έχουν το δικαίωμα σύνταξης και υπογραφής των εξαρτημένων τοπογραφικών διαγραμμάτων. Το παραπάνω έγγραφο εκδόθηκε με αφορμή το υπ' αρ. πρωτ. 20955/27.7.2010 έγγραφο του Τ.Ε.Ε. το οποίο μας απεστάλη μετά από την διαπίστωση ότι τα εν λόγω διαγράμματα δεν συντάσσονταν ούτε υπογράφονταν από τους έχοντες το δικαίωμα. Οι Υπηρεσίες στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους πρέπει να εφαρμόζουν την ισχύουσα νομοθεσία και επομένως να ελέγχουν εάν τα διαγράμματα εκπονούνται και υπογράφονται από τους έχοντες το δικαίωμα Διπλωματούχους Μηχανικούς ή Πτυχιούχους Μηχανικούς Τεχνολογικής Εκπαίδευσης».

3. Επειδή, κατά της ανωτέρω υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, οι Κων. Σακελλάρης, Δημ. Δίσκος, Βασ. Τζουβάρας, Στ. Λαζαρίδης και Φωτεινή Μηλιώνη, πτυχιούχοι Μηχανικοί των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), είχαν αρχικώς ασκήσει, μαζί με την Αιμιλία Γραμμένου, την πρώτη από τις κρινόμενες, υπ' αριθ. καταθ. 670/25.1.2012, αίτηση ακυρώσεως. Με την ίδια δε αίτηση οι ως άνω αιτούντες είχαν ζητήσει και την, προτασόμενη στο δικόγραφο αυτό, ακύρωση της παραλείψεως της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων. Με την 4917/2012 απόφαση του Δ' Τμήματος του Δικαστηρίου καταργήθηκε η δίκη ως προς την Αιμιλία Γραμμένου, λόγω παραιτήσεως αυτής από το δικόγραφο της ανωτέρω (υπ' αριθμ. καταθ. 670/2012 αιτήσεως) και στην συνέχεια α) έγινε δεκτή η εν λόγω αίτηση ως προς τους

λοιπούς προαναφερθέντες πέντε αιτούντες ως προς την προσβαλλόμενη παράλειψη και, συνακόλουθα, ακυρώθηκε η παράλειψη αυτή της διοικήσεως να προβεί στην έκδοση του, προβλεπομένου από τις διατάξεις των άρθρων 25 παρ. 2 περ. γ' του ν. 1404/1983 και 18 παρ. 2 του ν. 3794/2009, προεδρικού διατάγματος, με το οποίο θα καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., β) αναβλήθηκε η εκδίκαση της υποθέσεως ως προς την υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 προσβαλλόμενη πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, λόγω ελλείψεως συναφείας με την προτασόμενη στο δικόγραφο προσβαλλόμενη παράλειψη, και γ) διετάχθη ο χωρισμός δικογράφου ως προς την ως άνω πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας και η κατάθεση νέου αυτοτελούς δικογράφου εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την κοινοποίηση της δικαστικής αποφάσεως στους ανωτέρω πέντε αιτούντες. Το δικόγραφο αυτό ήδη κατατέθηκε από τους εν λόγω αιτούντες εμπροθέσμως (αριθ. καταθ. 723/6.2.2013), εντός δηλαδή 30 ημερών από την κοινοποίηση (όπως προκύπτει από το 16.1.2013 αποδεικτικό επιδόσεως) της 4917/2012 αποφάσεως του Δικαστηρίου στον πληρεξούσιο δικηγόρο των αιτούντων, με αυτό δε προσβάλλεται η ανωτέρω υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας.

4. Επειδή, με το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), προσετέθη στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 702/1977 (Α' 268) περίπτωση ιβ' και ορίστηκε ότι οι υποθέσεις που αφορούν τη χορήγηση αδειών για την άσκηση κάθε είδους επαγγελματικής δραστηριότητας ανήκουν από 1.1.2011 στην ακυρωτική αρμοδιότητα του Διοικητικού Εφετείου. Εν προκειμένω, το αντικείμενο της διαφοράς που εισάγεται προς κρίση, όπως προσδιορίζεται από τους λόγους ακυρώσεως, αφορά την έκταση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αιτούντων, δηλαδή, την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Εν όψει, επομένως, της ως άνω διατάξεως, η υπόθεση θα έπρεπε να παραπεμφθεί στο κατά τόπον αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο. Το Δικαστήριο, όμως, εκτιμώντας τις περιστάσεις, εν όψει και των οριζομένων στο άρθρο 34 παρ. 1, εδάφιο τελευταίο, του ν. 1968/1991 (Α' 150), κρίνει ότι η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως πρέπει να κρατηθεί και να δικασθεί κατ' ουσίαν.

5. Επειδή, υπό τα εκτεθέντα στη δεύτερη και τρίτη σκέψεις δεδομένα, οι κρινόμενες δύο αιτήσεις ακυρώσεως (με αρ. καταθ. 670/2012 και 723/2013, η πρώτη εξ αυτών κατά το μη δικασθέν μέρος της), ως συναφείς μεταξύ τους, εφ' όσον με αυτές προσβάλλεται η αυτή (υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011) πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, με την προβολή των ιδίων λόγων ακυρώσεως (βλ. ΣτΕ **2418/2002**), πρέπει να συνεκδικασθούν και, εν συνεχεία, να απορριφθεί η αρχική αίτηση ακυρώσεως (δηλ. η με αριθμό καταθέσεως 670/25.1.2012), κατά το υπολειπόμενο, μετά την 4917/2012 απόφαση του Δικαστηρίου, μέρος της, διότι έχει απομείνει πλέον χωρίς αντικείμενο (βλ. ΣτΕ **3653/2013**, **2128/2006**), να κριθεί δε περαιτέρω η νεότερη, με αριθμό καταθέσεως 723/6.2.2013, αίτηση. Εξάλλου, το από 24.2.2014 δικόγραφο παρεμβάσεως του Τ.Ε.Ε. πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει ασκηθεί προς αντίκρουση της, μόνης πλέον,

κρινομένης, με αρ. καταθ. 723/2013, αιτήσεως ακυρώσεως, δεδομένου ότι ασκήθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο είχε ήδη κατατεθεί (6.2.2013) η εν λόγω αίτηση, κατά χωρισμό του αρχικού δικογράφου (με αρ. κατ. 670/2012).

6. Επειδή, νομίμως συζητείται η υπόθεση παρά την απουσία του καθ' ου η αίτηση Δήμου Νάουσας, εφόσον αντίγραφο του δικογράφου της αιτήσεως και της από 8.2.2013 πράξεως του Προέδρου του Δ' Τμήματος περί ορισμού δικασίμου και εισηγητού κοινοποιήθηκαν σ' αυτόν νομοτύπως και εμπροθέσμως (βλ. το σχετικό από 18.2.2013 αποδεικτικό επιδόσεως).

7. Επειδή, με πρόδηλο έννομο συμφέρον ο τρίτος εκ των αιτούντων, κατά την σειρά αναφοράς τους στο δικόγραφο, Βασίλειος Τζουβάρας, πτυχιούχος μηχανικός Τ.Ε.Ι. ειδικότητας πολιτικών δομικών έργων, ασκεί την κρινόμενη αίτηση, ζητώντας την ακύρωση της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, καθ' ο μέρος με την πράξη αυτή αμφισβητήθηκε η έκταση των επαγγελματικών του δικαιωμάτων. Αντιθέτως, το γεγονός ότι οι λοιποί τέσσερις αιτούντες, πτυχιούχοι μηχανικοί Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής των Τ.Ε.Ι., ανήκουν στον ευρύτερο κύκλο προσώπων, που ενδέχεται να ωφεληθεί από τις τυχόν αιτιολογικές σκέψεις, στις οποίες θα στηριχθεί πιθανή ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης, δεν αρκεί για τη θεμελίωση άμεσου και προσωπικού εννόμου συμφέροντος προς άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως, όπως απαιτείται κατ' άρθρο 47 παρ. 1 του Π.Δ. 18/1989 (Α' 8). Συνεπώς, ως προς τους αιτούντες αυτούς η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

8. Επειδή, με πρόδηλο έννομο συμφέρον, προς υποστήριξη των συμφερόντων των μελών του, διπλωματούχων Πολιτικών Μηχανικών και Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών αποφοίτων Α.Ε.Ι., παρεμβαίνει στην παρούσα δίκη, για την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξεως, το Τ.Ε.Ε.

9. Επειδή, στο άρθρο 16 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. ... 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους ... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. ... 7. Η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος και με σχολές ανώτερης βαθμίδας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρία χρόνια, όπως προβλέπεται ειδικότερα από το νόμο, που ορίζει και τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων αποφοιτούν από τις σχολές αυτές. 8. ...». Όπως έχει ήδη κριθεί (Ολ. ΣτΕ **678/2005**), ο προβλεπόμενος στο άρθρο 16 παρ. 7 του Συντάγματος νόμος δεν μπορεί να ορίσει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων σχολών ανώτερης βαθμίδας κατά πλήρη εξομοίωση με τα αντίστοιχα δικαιώματα των αποφοίτων Α.Ε.Ι., που δραστηριοποιούνται στον ίδιο επαγγελματικό τομέα, διότι η εξομοίωση αυτή θα αναιρούσε την ποιοτική διάκριση μεταξύ πανεπιστημιακής και επαγγελματικής-τεχνικής εκπαίδευσης και θα καθιστούσε τα χορηγούμενα πτυχία ουσιαστικώς ισότιμα, ως αναγκαίους τίτλους για την άσκηση ορισμένου επαγγέλματος, κατά καταστρατήγηση του Συντάγματος. Δεν απαγορεύεται όμως ο εν λόγω νόμος να χορηγήσει στους αποφοίτους αυτούς το δικαίωμα να ασκούν ορισμένη επαγγελματική δραστηριότητα που ασκείται και από αποφοίτους

Α.Ε.Ι. (αυτοδυνάμως ή σε συνεργασία με αυτούς), υπό την προϋπόθεση όμως να καθορίζεται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο το είδος των επιτρεπομένων επαγγελματικών πράξεων και να προκύπτει, από τα στοιχεία που συνοδεύουν την έκδοση του νόμου, ότι τα κριτήρια, με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός αυτός, είναι αμιγώς γνωστικά, τελούν δηλαδή σε αντιστοιχία με τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις που οι εν λόγω απόφοιτοι έχουν πράγματι αποκομίσει από τις σπουδές τους. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Κ. Κουσούλης, ο οποίος υποστήριξε τα εξής: Κατά την έννοια των άρθρων 5 παρ. 1 και 16 του Συντάγματος κριτήριο για την αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων αποτελεί η κατοχή ενός ελαχίστου επιπέδου θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων, οι οποίες καθιστούν δυνατή την άρτια άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος, με βάση το περιεχόμενο σπουδών, ανεξαρτήτως του είδους ή της βαθμίδας ή γενικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, στο πλαίσιο της οποίας αποκτήθηκαν οι γνώσεις αυτές. Η αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων συνιστά, εφόσον συντρέχουν οι κατά τα ανωτέρω προϋποθέσεις, οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια, η δε διαπίστωση της κατοχής των αναγκαίων προσόντων για την άσκηση αντιστοίχων επαγγελματικών δραστηριοτήτων έχει τεχνικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, υπόκειται σε περιορισμένο δικαστικό έλεγχο.

10. Επειδή, με το π.δ. 318/1994 (Α' 167), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 25 παρ. 2 περ. γ' του ν. 1404/1983 (Α' 173), με τον οποίο ο νομοθέτης οργάνωσε τα Τ.Ε.Ι. ως σχηματισμούς της προβλεπόμενης στο άρθρο 16 παρ. 7 του Συντάγματος ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθορίστηκαν τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των Τμημάτων α) Πολιτικών Δομικών Έργων, β) Πολιτικών Έργων Υποδομής και γ) Τοπογραφίας, της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.). Όμως, με την 678/2005 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, ακυρώθηκε η παρ. 2 του άρθρου 1 του ως άνω π.δ/τος, με τις διατάξεις του οποίου είχαν απονεμηθεί στους εν λόγω πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. επαγγελματικά δικαιώματα αναφερόμενα και στα τρία στάδια της κατασκευαστικής διαδικασίας (μελέτη, επίβλεψη, κατασκευή). Και τούτο, για το λόγο ότι ο καθορισμός των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων είχε γίνει με τρόπο που ερχόταν σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 7 του Συντάγματος (με απλή παραπομπή στις διατάξεις που καθορίζουν το πρόγραμμα σπουδών των οικείων τμημάτων ή με αόριστη αναφορά στην ειδικότητα των αποφοίτων των σχολών αυτών ή με βάση την επαγγελματική εμπειρία, δηλαδή με μη αμιγώς γνωστικά κριτήρια). Παρέμεινε δε σε ισχύ, μόνο η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 318/1994 στην οποία ορίζεται ότι: «1. Οι Πτυχιούχοι Μηχανικοί Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων, Πολιτικών Έργων Υποδομής και Τοπογραφίας, της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους, ασχολούνται είτε αυτοδύναμα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με τη μελέτη, έρευνα και εφαρμογή της τεχνολογίας πάνω σε σύγχρονους και ειδικούς τομείς έργων και εργασιών της ειδικότητάς τους». Η διάταξη όμως αυτή, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την 4917/2012 απόφασή του, δεν μπορούσε να

αποτελέσει, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω για το περιεχόμενο του εκτελεστικού του άρθρου 16 παρ. 7 του Συντάγματος νόμου, επαρκές έρεισμα καθορισμού επαγγελματικών δικαιωμάτων των εν λόγω κατηγοριών πτυχιούχων των Τ.Ε.Ι. Μετά την ακύρωση, με την 678/2005 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ/τος 318/1994 δεν εκδόθηκε νεότερο προεδρικό διάταγμα, με το οποίο να καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων, Πολιτικών Έργων Υποδομής, και Τοπογραφίας, της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., ούτε με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 25 παρ. 2 περ. γ' του ν. 1404/1983 ούτε με βάση την, εν τω μεταξύ, θεσπισθείσα διάταξη του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 3794/2009-Α'156 (η οποία όριζε ότι τα ζητήματα τα σχετικά με την επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων ήδη υφισταμένων Τμημάτων Τ.Ε.Ι., στους οποίους δεν έχουν αναγνωριστεί ακόμη μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού επαγγελματικά δικαιώματα με τα διατάγματα, που προβλέπονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 1404/1983, ρυθμίζονται με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης [Σ.Α.Π.Ε.] και του Συμβουλίου Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης [ΣΑΤΕ]). Ενόψει του γεγονότος αυτού, και του ότι τα διατάγματα καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων των Τ.Ε.Ι. αποτελούν, όπως έχει ήδη κριθεί (ΣτΕ Ολομ. **678/2005**), τον εκτελεστικό της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 7 του Συντάγματος νόμο, με αποτέλεσμα να καθίσταται υποχρεωτική για τη Διοίκηση η έκδοσή τους, το Δικαστήριο, με την 4917/2012 απόφασή του, ακύρωσε την παράλειψη της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση του προβλεπομένου από τις διατάξεις των άρθρων 25 παρ. 2 περ. γ' του ν. 1404/1983 και του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 3794/2009 προεδρικού διατάγματος με το οποίο θα καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής της Σχολής Τεχνικών Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. Και τούτο, διότι η παράλειψη αυτή αφενός μεν συνιστά παράβαση του άρθρου 16 παρ. 7 του Συντάγματος, αφετέρου δε συνιστά παράβαση και του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι εμποδίζει τους ως άνω πτυχιούχους των Τ.Ε.Ι. να συμμετάσχουν ελεύθερα στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας βάσει των νομίμων προσόντων που απέκτησαν μετά από επιτυχή φοίτηση στα Ιδρύματα αυτά.

11. Επειδή, με το άρθρο 1 του ν.δ/τος 3971/1959 (Α'187) «Περί Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως, οργανώσεως της Μέσης Εκπαιδεύσεως και Διοικήσεως της Παιδείας» ιδρύθηκαν, με την παρ. 1, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, Δημόσιες Τεχνικές Σχολές Υπομηχανικών, υπό την εποπτεία του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, προβλέφθηκε δε, με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, ότι εκάστη των σχολών αυτών δύναται να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τμήματα Δομικών έργων και Τοπογράφων, ενώ στη συνέχεια, με το άρθρο 3 του ν.δ/τος 4564/1966 (Α' 212) ορίστηκε ότι οι Δημόσιες Σχολές Υπομηχανικών εντάσσονται «εις την Ανωτέραν Τεχνικήν Εκπαίδευσιν». Με το β.δ. 769/1972 (Α' 223) «Περί

καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Πτυχιούχων Πολιτικών Υπομηχανικών» ορίστηκε ότι στους πτυχιούχους των Ανωτέρων Σχολών Υπομηχανικών, επιτρέπεται η εκπόνηση μελετών «μετά αυτοδυνάμου υπογραφής τούτων» και η επίβλεψη έργων, μεταξύ άλλων, κατηγοριών οικοδομικών κατασκευών, αρχιτεκτονικών μελετών και τοπογραφικών εργασιών (άρθρο μόνο). Εν τω μεταξύ, με το ν.δ. 652/1970 (Α' 180) ιδρύθηκαν πέντε «Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής Εκπαιδεύσεως» (Κ.Α.Τ.Ε.), σε αντίστοιχες πόλεις της χώρας, έκαστο εκ των οποίων περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, Ανωτέρα Σχολή Τεχνολόγων Μηχανικών, στο οποίο λειτουργούσε Τμήμα Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών δύο κατευθύνσεων: α) Δομικών Έργων και β) Συγκοινωνιακών και Υδραυλικών Έργων. Με το ν. 298/1976 (Α' 86) ορίστηκε ότι τα πτυχία, μεταξύ άλλων, των Τμημάτων Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών των Κ.Α.Τ.Ε. είναι ισότιμα με τα πτυχία των αντίστοιχων Τμημάτων των Ανωτέρων Σχολών Υπομηχανικών (άρθρο 1), καθώς και ότι οι πτυχιούχοι των Τμημάτων αυτών των Κ.Α.Τ.Ε. έχουν τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα που ασκούν οι πτυχιούχοι των αντίστοιχων Τμημάτων των Ανωτέρων Σχολών Υπομηχανικών (άρθρο 2). Στη συνέχεια ο κοινός νομοθέτης, εξειδικεύοντας τους ορισμούς του άρθρου 16 παρ. 7 του Συντάγματος, ίδρυσε με το ν. 576/1977 (Α' 102) τα «Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως» (Κ.Α.Τ.Ε.Ε.), τα οποία συγκροτούσαν περισσότερες Ανώτερες Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές (άρθρο 27), ενώ τα ήδη λειτουργούντα Κ.Α.Τ.Ε. μετασχηματίστηκαν σε Κ.Α.Τ.Ε.Ε. (άρθρο 69). Τα Κέντρα αυτά καταργήθηκαν με το άρθρο 35 παρ. 1 του ν. 1404/1983 (Α' 173), ιδρύθηκαν δε τα Τ.Ε.Ι. ως σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (άρθρο 1 παρ. 1). Περαιτέρω, με το άρθρο 37 παρ. 4 του ως άνω ν. 1404/1983 προβλέφθηκε ότι με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαιδεύσεως, καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των καταργηθέντων με το νόμο αυτό Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Εξάλλου, με το άρθρο 25 παρ. 2 εδ. γ' του ίδιου ν. 1404/1983 ορίστηκε ότι «στους πτυχιούχους των ΤΕΙ αναγνωρίζονται επαγγελματικά δικαιώματα, που καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού μετά από γνώμη του ΣΤΕ [Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης]...». Στη συνέχεια, τέλος, δημοσιεύθηκε ο ν. 1865/1989 (Α' 210), στο άρθρο 5 παρ. 1 του οποίου ορίστηκε ότι «τα πτυχία ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ και τα ισότιμα προς αυτά, που αποκτήθηκαν μετά από σπουδές 3 ετών (6 εξαμήνων), είναι ισότιμα προς τα πτυχία των ΤΕΙ αντίστοιχων ειδικοτήτων».

12. Επειδή, με τον μοναδικό λόγο ακυρώσεως που περιέχεται στην κρινόμενη αίτηση προβάλλονται τα εξής: Η παράνομη, όπως έχει ήδη κριθεί με την απόφαση 4917/2012 του Συμβουλίου της Επικρατείας, παράλειψη κανονιστικής ρυθμίσεως των επαγγελματικών δικαιωμάτων της κατηγορίας των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι., στην οποία ανήκει ο αιτών, τον εμποδίζει να δραστηριοποιηθεί αυτοδυνάμως επαγγελματικά στο αντικείμενο της ειδικότητάς του. Το γεγονός, μάλιστα, αυτό συνεπάγεται, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, άниση

διακριτική μεταχείρισή του, παραβιάζουσα την αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 Σ), έναντι των πτυχιούχων αντίστοιχων ειδικοτήτων της προϋφιστάμενης της ιδρύσεως των Τ.Ε.Ι. ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα πτυχία των οποίων, δυνάμει των νομοθετικών διατάξεων που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, έχουν καθορισθεί ισότιμα με εκείνα των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. Η αντίθεση προς την αρχή της ισότητας, προβάλλει ο αιτών, έγκειται, ειδικότερα, στο ότι, ενώ οι μεν πτυχιούχοι της αντίστοιχης με τον ίδιο ειδικότητας της παλαιάς ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε., Κ.Α.Τ.Ε.Ε., Σχολές Υπομηχανικών) έχουν αναγνωρισμένα επαγγελματικά δικαιώματα, οι πτυχιούχοι των αντίστοιχων ειδικοτήτων των Τ.Ε.Ι. -προς τα πτυχία των οποίων έκρινε ο νομοθέτης (με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 1865/1989) ότι εξομοιώνονται τα πτυχία των παλαιότερων σχολών τεχνικής εκπαίδευσης- δεν έχουν, τουλάχιστον, τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα των παλαιότερων συναδέλφων τους. Επιβάλλεται, επομένως, ισχυρίζεται ο αιτών, κατ'εφαρμογή των άρθρων 16 παρ. 7 και 4 παρ. 1 του Συντάγματος, το κενό ρυθμίσεως που υφίσταται, λόγω της παράνομης παράλειψης καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων των Τ.Ε.Ι., για μια μεταβατική περίοδο, δηλαδή, εωσότου εκδοθεί νέο προεδρικό διάταγμα καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων τους, να καλυφθεί δια της αναλογικής εφαρμογής των διατάξεων που ισχύουν για τους πτυχιούχους στις ίδιες ειδικότητες των παλαιότερων σχολών της ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε., Κ.Α.Τ.Ε.Ε., Σχολών Υπομηχανικών), έτσι ώστε οι πτυχιούχοι των Τ.Ε.Ι. της ανωτέρω κατηγορίας, όπου ανήκει και ο αιτών, να μπορούν να ασκούν «κάθε» επαγγελματικό δικαίωμα που ασκούν και οι πτυχιούχοι των αντίστοιχων ειδικοτήτων των σχολών αυτών. Εν προκειμένω, όμως, προβάλλει εν κατακλείδι, ο αιτών, δια της εκδόσεως της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας εκδηλώθηκε η παράνομη άρνηση της Διοικήσεως να αναγνωρίσει ότι ο ίδιος, πτυχιούχος μηχανικός Τ.Ε.Ι. ειδικότητας πολιτικών δομικών έργων, δύναται να ασκεί, για την ως άνω μεταβατική περίοδο, «κάθε» επαγγελματικό δικαίωμα που έχει αναγνωρισθεί στους πτυχιούχους αντίστοιχων ειδικοτήτων της, προϋφιστάμενης της ιδρύσεως των Τ.Ε.Ι., ανώτερης επαγγελματικής-τεχνικής εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε., Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Σχολές Υπομηχανικών), και ειδικότερα, το δικαίωμα να συντάξει το επίμαχο τοπογραφικό διάγραμμα για το μελετηθέν από τον ίδιο οικοδομικό έργο, και, ως εκ τούτου, η πράξη αυτή αντίκειται στο άρθρο 16 παρ. 7 και 4 παρ. 1 του Συντάγματος, είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.

13. Επειδή, όπως έχει ήδη κριθεί για το περιεχόμενο του εκτελεστικού της διατάξεως της παρ. 7 του άρθρου 16 του Συντάγματος εκτελεστικό νόμο (βλ. ΣτΕ 678/2005 Ολ., ΣτΕ 4917/2012, βλ. ανωτέρω ένατη σκέψη), τα επαγγελματικά δικαιώματα που απονέμονται στους αποφοίτους των Τ.Ε.Ι. καθορίζονται κανονιστικώς και με τρόπο ώστε να προσδιορίζεται σαφώς και συγκεκριμένα το είδος των επιτρεπομένων επαγγελματικών πράξεων και να προκύπτει, από τα στοιχεία που συνοδεύουν την κανονιστική ρύθμιση, ότι τα κριτήρια, με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός αυτός, είναι αμιγώς γνωστικά, τελούν δηλαδή σε αντιστοιχία με τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις που οι εν λόγω απόφοιτοι έχουν πράγματι αποκομίσει από τις

σπουδές τους. Τούτο ισχύει είτε τα επαγγελματικά δικαιώματα των ανωτέρω πτυχιούχων καθορίζονται με πάγιες είτε με μεταβατικές ρυθμίσεις -για ορισμένη, δηλαδή, χρονική περίοδο, εν αναμονή θέσπισης των παγίων κανονιστικών διατάξεων. Ειδικότερα, ανάγκη περί απονομής δικαιωμάτων πρόσβασης σε επαγγελματικές δραστηριότητες για μια μεταβατική, υπό την ανωτέρω έννοια, περίοδο, ανακύπτει σε περιπτώσεις όπου έχει παρέλθει ο εύλογος χρόνος κανονιστικής ρύθμισης των επαγγελματικών δικαιωμάτων πτυχιούχων Τ.Ε.Ι., όπως συμβαίνει εν προκειμένω – όπου, δηλαδή, κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, που είναι και ο κρίσιμος εν προκειμένω χρόνος, έχει ήδη στοιχειοθετηθεί παράλειψη της νομίμου υποχρέωσης της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση νεότερου προεδρικού διατάγματος, με το οποίο θα καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής, των Σχολών Τεχνικών Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. (βλ. ΣτΕ 4917/2012, σκ. 11). Στις περιπτώσεις αυτές, κατ' αρχήν, τόσο η Διοίκηση, κατ' ενάσκηση της κανονιστικής της αρμοδιότητας, όσο και ο κοινός νομοθέτης, μπορούν να επιτρέπουν την πρόσβαση σε επαγγελματικές δραστηριότητες για μια μεταβατική περίοδο, εξ αρχής, όμως, και υποχρεωτικώς, χρονικά προσδιορισμένης (ώστε να μην καθίστανται οι μεταβατικές ρυθμίσεις, δια της τυχόν συνεχιζόμενης αδράνειας της διοικήσεως ή του νομοθέτη, de facto πάγιες) εωσότου εκδοθεί το πάγιο κανονιστικό πλαίσιο άσκησης των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Και τούτο, προς αποτροπή του κινδύνου να περιέλθουν, κατά παράβαση του άρθρου 16 παρ. 7 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος, κατηγορίες πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. σε επαγγελματική απραξία. Ο καθορισμός δε των σχετικών, για μια μεταβατική περίοδο, επαγγελματικών δικαιωμάτων και δραστηριοτήτων μπορεί να συντελεσθεί είτε δια της απαριθμήσεως ορισμένων επαγγελματικών πράξεων είτε δια της παραπομπής, εν όλω ή εν μέρει, στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δυνάμει του οποίου ασκούν επαγγελματικές δραστηριότητες πτυχιούχοι, αντίστοιχων ειδικοτήτων, της προϋφισταμένης της ιδρύσεως των Τ.Ε.Ι. ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης. Σε κάθε όμως περίπτωση τέτοιου είδους προσωρινά επαγγελματικά δικαιώματα δεν απονέμονται ad hoc, σε κάθε, δηλαδή, συγκεκριμένη ατομική περίπτωση, αλλά μόνο κανονιστικώς και, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 5 και 7 του άρθρου 16 του Συντάγματος, υπό τους όρους που ήδη εκτέθηκαν ανωτέρω στην αρχή της παρούσας σκέψεως, δηλαδή, θα πρέπει να προηγείται της κανονιστικής ρυθμίσεως βεβαίωση του αρμοδίου επιστημονικού οργάνου ότι τα χορηγούμενα για μια μεταβατική περίοδο δικαιώματα διενέργειας επαγγελματικών πράξεων τελούν σε αντιστοιχία με τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις που οι εν λόγω πτυχιούχοι των Τ.Ε.Ι. έχουν πράγματι αποκομίσει από τις σπουδές τους, δεδομένου, μάλιστα, ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα στον τομέα της μελέτης, επίβλεψης και κατασκευής δομικών έργων, ιδιωτικών ή δημόσιων, συνάπτονται, εξ αντικειμένου, με τη δημόσια ασφάλεια και υγεία. Εν προκειμένω, όμως, η πολεοδομική υπηρεσία του Δήμου Νάουσας δεν διέθετε κανονιστική αρμοδιότητα για τον καθορισμό επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τ.Ε.Ι. Η κανονιστική αυτή αρμοδιότητα, σύμφωνα με τις ισχύουσες (βλ. ανωτέρω σκ.10) κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξης διατάξεις, ασκείται (κατ'

εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 25 παρ. 2 περ. γ' του ν. 1404/1983 και 18 παρ. 2 του ν. 3794/2009) δια της εκδόσεως προεδρικών διαταγμάτων, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που εκδίδεται μετά από γνώμη επιστημονικών οργάνων (Σ.Α.Π.Ε. και Σ.Α.Τ.Ε.). Ούτε, περαιτέρω, κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, υφίστατο στην έννομη τάξη τέτοιου περιεχομένου κανονιστική ρύθμιση περί απονομής του δικαιώματος στους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι., της ειδικότητας στην οποία ανήκει ο αιτών, διενέργειας εν όλω ή εν μέρει, των επαγγελματικών πράξεων που έχουν αναγνωρισθεί στους πτυχιούχους αντίστοιχων ειδικοτήτων της προϋφιστάμενης της ιδρύσεως των Τ.Ε.Ι. ανώτερης επαγγελματικής-τεχνικής εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε., Κ.Α.Τ.Ε.Ε., Σχολές Υπομηχανικών). Ως εκ τούτου, με την έκδοση της υπ' αριθμ. 2071/29.11.2011 πράξης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Νάουσας, αντιθέτως με όσα ισχυρίζεται ο αιτών, δεν εκδηλώθηκε, παράνομη άρνηση της Διοικήσεως, κατά παράβαση των άρθρων 16 παρ. 7 και 4 παρ. 1 του Συντάγματος, να επιτρέψει στον αιτούντα, πτυχιούχο μηχανικό Τ.Ε.Ι. ειδικότητας πολιτικών δομικών έργων, να ασκεί, εωσότου εκδοθεί νέο προεδρικό διάταγμα καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων της κατηγορίας των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. στην οποία ανήκει, «κάθε» επαγγελματικό δικαίωμα που έχει αναγνωρισθεί στους πτυχιούχους αντίστοιχων ειδικοτήτων της, προϋφιστάμενης της ιδρύσεως των Τ.Ε.Ι., ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ, Σχολές Υπομηχανικών) και ειδικότερα, εν προκειμένω, το δικαίωμα να συντάσσει τοπογραφικό διάγραμμα για μελετηθέν από τον ίδιο οικοδομικό έργο, εφαρμόζοντας αναλογικώς τις διατάξεις του β.δ/τος 769/1972 που προέβλεπαν το επαγγελματικό δικαίωμα της διενέργειας τοπογραφικών εργασιών από τους πολιτικούς υπομηχανικούς. Συνεπώς, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως του αιτούντος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Κ. Κουσουλής, ο οποίος υποστήριξε τα εξής: Με την 4917/2012 απόφαση του Δ' Τμήματος του Δικαστηρίου (ημερομηνία δημοσίευσης 18.12.2012) α) αναγνωρίστηκε η υποχρέωση της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση προεδρικού διατάγματος, με το οποίο θα καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, β) διαπιστώθηκε ότι κατά το χρόνο ασκήσεως της σχετικής αιτήσεως ακυρώσεως (25.1.2012) είχε ήδη συντελεσθεί η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας του Υπουργείου Παιδείας να κινήσει την διαδικασία της εκδόσεως του ως άνω προεδρικού διατάγματος, εν όψει του ότι είχε παρέλθει ο εύλογος χρόνος μετά την έκδοση της 678/2005 απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, με την οποία είχαν ακυρωθεί οι σχετικές διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ/τος 318/1994, και γ) ακυρώθηκε η παράλειψη της Διοικήσεως να προβεί στην έκδοση του ανωτέρω διατάγματος. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η εν λόγω ακυρωθείσα παράλειψη οφειλομένης νόμιμης ενέργειας, με την οποία (παράλειψη) συναρτάται το κύρος της προσβαλλόμενης πράξεως, εξακολουθεί να συντρέχει και κατά το χρόνο συζητήσεως της παρούσης υποθέσεως (6.5.2014), με αποτέλεσμα την, συνταγματικώς μη ανεκτή, κατάσταση οι εν λόγω πτυχιούχοι, κατά παράβαση των άρθρων 16 παρ. 7, 5 παρ. 1, αλλά και του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, να

αδυνατούν να ασκήσουν το επάγγελμα, για την άσκηση του οποίου καταρτίστηκαν. Υπό τα δεδομένα αυτά, κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, επιβάλλεται να εφαρμοσθούν αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 4274/2014 (Α' 147), με τις οποίες προστέθηκαν παράγραφοι 3α, 3β και 3γ στο άρθρο 50 του π.δ. 18/1989, να αναβληθεί η έκδοση οριστικής απόφασης και να ταχθεί στη Διοίκηση (περιλαμβανομένων των καθ' ύλην συναρμοδίων Υπουργών Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων) τρίμηνη προθεσμία από την κοινοποίηση της αποφάσεως προκειμένου αυτή να προβεί στην ως άνω οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια, δηλαδή στην έκδοση προεδρικού διατάγματος, με το οποίο θα καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης των Τμημάτων Πολιτικών Δομικών Έργων και Πολιτικών Έργων Υποδομής των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

14. Επειδή, κατόπιν τούτων, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της και η με αριθμό καταθέσεως 723/2013 αίτηση.

15. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, απαλλάσσει τους αιτούντες α) από τη δικαστική δαπάνη του καθ' ού η υπ' αριθμ. 670/2012 αίτηση ακυρώσεως Δημοσίου, και β) από τη δικαστική δαπάνη του παρεμβαίνοντος Τ.Ε.Ε. (άρθρο 39 παρ. 1 του π.δ.18/1989).

Δ ι ά τ α ύ τ α

Συνεκδικάζει τις υπ' αριθ. καταθέσεως 670/2012 και 723/2013 αιτήσεις ακυρώσεως.

Απορρίπτει την υπ' αριθ. καταθέσεως 670/2012 αίτηση ακυρώσεως κατά το υπολειπόμενο, μετά την 4917/2012 απόφαση του Δικαστηρίου, μέρος της.

Απαλλάσσει τους αιτούντες από την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου.

Απορρίπτει την υπ' αριθ. καταθέσεως 723/2013 αίτηση ακυρώσεως.

Διατάσσει την κατάπτωση του καταβληθέντος για την αίτηση αυτή παραβόλου.

Δέχεται την παρέμβαση του Τ.Ε.Ε.

Απαλλάσσει τους αιτούντες από τη δικαστική δαπάνη του Τ.Ε.Ε.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 15 Μαΐου 2014 και στις 5 Μαΐου 2015

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος Ο Γραμματέας

Ε. Σαρπ Ν. Αθανασίου

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου 2016.

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας

Δημοσθένης Π. Πετρούλιας Ι. Παπαχαραλάμπους